

Ουκρανία: ο «διαρκής πόλεμος» και η θέση της Αριστεράς

Του **Πάνου Κοσμά**

Αν το αντιπολεμικό κίνημα κλιμάκωνε και μαζικοποιούσε την παρέμβασή στον δρόμο, όπως θα αντιστοιχούσε στην κλίμακα της «πρόκλησης» που αποτελεί ο πόλεμος στην Ουκρανία, ποιο βασικό αίτημα θα έπρεπε να γράφει στις σημαίες του 6 μήνες ύστερα από το ξέσπασμά του; Να σταματήσει άμεσα ο πόλεμος; Να συνεχιστεί μέχρι τη «δικαίωση της Ουκρανίας και την απελευθέρωση όλων των εδαφών της»; Να συνεχιστεί μέχρι να επιτευχθούν όλοι οι στόχοι της ρωσικής «ειδικής στρατιωτικής επιχείρησης»; Τι λέμε τώρα για τον πόλεμο, είναι άμεση συνέπεια της πολιτικής θέσης για τον χαρακτήρα του πολέμου: αν είναι ιμπεριαλιστικός πόλεμος, «βρόμικος» όπως όλοι με αυτόν τον χαρακτήρα, πρέπει να κινητοποιηθούμε για να σταματήσει άμεσα. Αν είναι δίκαιος από τη μία είτε από την άλλη πλευρά των δυνάμεων που αντιπαρατίθενται, τότε πρέπει να συστρατευτούμε με αυτή την πλευρά και να κινητοποιηθούμε για να ευοδωθούν οι στόχοι της. Σε αυτή την περίπτωση, η απαίτηση να σταματήσει ο πόλεμος πριν εκπληρωθούν οι «δίκαιοι» στόχοι της «σωστής πλευράς της Ιστορίας», θα ήταν πράγματι λιποψυχία, δειλία και πάνω απ' όλα προδοσία.

Έχοντας εξ αρχής πάρει την πολιτική θέση ότι ο πόλεμος αυτός είναι ιμπεριαλιστικός, απαντούμε ανάλογα και στο βασικό ζήτημα της συνέχισής του και της μετατροπής του σε πόλεμο μεγάλης διάρκειας, σε οιονεί «διαρκή πόλεμο», όπως αυτοί που ξέσπασαν τις προηγούμενες δεκαετίες στην περιφέρεια του συστήματος (Ιράκ, Συρία, Λιβύη): Να σταματήσει άμεσα αυτός ο «βρόμικος» πόλεμος! Το σταμάτημά του δεν θα αποτελεί θρίαμβο της δικαιοσύνης στις διεθνείς σχέσεις, θα είναι όμως, παρ' όλα αυτά, η λύση με τις λιγότερες απώλειες για όλα όσα εκπροσωπεί η διεθνιστική Αριστερά, δηλαδή για τα συμφέροντα των καταπιεσμένων και την ιστορική προοπτική της χειραφέτησής

τους, σε Ουκρανία, Δύση και Ανατολή.

Γιατί ο πόλεμος διαρκεί τόσο πολύ;

Θα μπορούσε κανείς να απαντήσει σε αυτό το ερώτημα, με προσήκουσα αφέλεια, πως συνεχίζεται επειδή ο ουκρανικός λαός μάχεται με ηρωισμό και αυταπάρνηση απέναντι στον στρατιωτικά υπέρτερο εισβολέα. Μπορούμε να υποθέσουμε με βεβαιότητα ότι κάτι τέτοιο θα γράφουν στο μέλλον τα σχολικά βιβλία της Ουκρανίας, δίπλα στις σελίδες για τις ένδοξες νίκες των ορδών του Μπαντέρα, του Δεξιού Τομέα και του Τάγματος Αζόφ, των μεγάλων ηρώων του ουκρανικού ναζισμού. Και δεν χρειάζεται καν να υποθέσουμε, γιατί συμβαίνει ήδη: αυτά προπαγανδίζουν τα «στρατευμένα» Μέσα του δυτικού ιμπεριαλιστικού στρατοπέδου.

Θα μπορούσε, παίρνοντας τη συμμετρικά αντίθετη τοποθέτηση, να απαντήσει κανείς, με αντίστοιχη προσήκουσα αφέλεια, ότι ο πόλεμος συνεχίζεται μέχρι να απελευθερωθεί στο σύνολό του το Ντονμπάς και έτσι να ολοκληρωθεί με επιτυχία η «ειδική στρατιωτική επιχείρηση» της Ρωσίας.

Η αλήθεια είναι πολύ μακριά από όλα αυτά. Ο πόλεμος συνεχίζεται γιατί:

- Η ιμπεριαλιστική Δύση έχει επενδύσει πολύ γεωπολιτικό και οικονομικό «κεφάλαιο» στον στόχο της «καθαρής ήττας» της Ρωσίας και η κατάσταση πόρρω απέχει απ' αυτό. Ωστόσο, η καθαρή της εμπλοκή στον πόλεμο και στην άμεση καθοδήγησή του έχει ένα όριο: το σημείο πέραν του οποίου η Ρωσία θα εξαναγκαστεί να επιστρατεύσει τα πυρηνικά...
- Η ιμπεριαλιστική κλίκα περί τον Ζελένσκι που κυβερνά στην Ουκρανία είναι απόλυτα εξαρτημένη από τη δυτική βοήθεια και άρα έχει μικρό βαθμό αυτονομίας στη διαπραγμάτευση μιας εκχειρίδας. Εξάλλου, είναι πολύ δύσκολο να σταθεί σε ένα μεταπολεμικό τοπίο αν προσυπογράψει την ουσιαστική απώλεια των περιοχών της νοτιοανατολικής Ουκρανίας.

- Ο ρωσικός ιμπεριαλισμός, ύστερα από τη στρατιωτική αποτυχία στην πρώτη φάση του πολέμου, καταγράφει νίκες επί του πεδίου, και ενθαρρύνεται από το γεγονός ότι προκαλεί συγκριτικά περισσότερη φθορά απ' αυτή που υφίσταται.
- Ο πόλεμος, προϊόν του γεωπολιτικού και οικονομικού ανταγωνισμού ανάμεσα στα ιμπεριαλιστικά στρατόπεδα της Δύσης και της Ανατολής, οξύνει και εμβαθύνει αυτόν τον ανταγωνισμό, παράγει νέα «επεισόδια» και «εκκρεμότητες» (βλέπε Ταϊβάν, ενεργειακός ανταγωνισμός κ.λπ.), εντείνοντας τον εξαρχής πλανητικό χαρακτήρα των διακυβεύσεων του πολέμου.
- Γιατί ο Πούτιν έχει πιάσει για τα καλά την Ευρώπη στο ενεργειακό δόκανο και λογαριάζει να την πιέσει ασφυκτικά δημιουργώντας μια ενεργειακή κόλαση στην Ευρώπη τον επόμενο χειμώνα και ελπίζοντας έτσι να προκαλέσει συνθήκες πολιτικής αστάθειας ή και αστάθειας στον γεωπολιτικό προσανατολισμό βασικών ευρωπαϊκών δυνάμεων (πρώτα και κύρια της Γερμανίας).

Σε τέτοιες συνθήκες, ο πόλεμος στην Ουκρανία εξελίσσεται σε ιδιότυπο «διαρκές πολεμικό επεισόδιο» του ακήρυκτου τρίτου παγκόσμιου ιμπεριαλιστικού πολέμου που δεν διαφαίνεται τρόπος για να τελειώσει! Ένας βρόμικος πόλεμος, μια ανοιχτή πληγή, από την οποία αιμορραγεί το αίμα του Ουκρανικού λαού από το Κίεβο ως το Ντονμπάς, αλλά και τα δικαιώματα και κατακτήσεις όλων των λαών, σε Ανατολή, Δύση και παγκόσμιο Νότο,

Ποιος μιλάει στο αυτί του Ζελένσκι;

Όσοι, μέσα στην Αριστερά, αποτόλμησαν συγκρίσεις και ανακάλυψαν αναλογίες ανάμεσα στον Ζελένσκι και τον... Χο Τσι Μινχ και τον Τετ, θα πρέπει τώρα να ντρέπονται αν μη τι άλλο για το μέγεθος της πολιτικής τους αφέλειας. Ο Ζελένσκι υπόσχεται συνέχιση του πολέμου... για πάντα, θέτοντας ως όρο για

τον τερματισμό του την «ανάκτηση», με πολεμικά μέσα εννοείται, όλων των κατειλημμένων ουκρανικών εδαφών, ακόμη και της Κριμαίας.¹ Αυτό ισοδυναμεί με την «καθαρή ήττα» της Ρωσίας που αποτελεί στόχο των ΗΠΑ και της Μ. Βρετανίας, των πιο πολεμοχαρών ηγητόρων του δυτικού ιμπεριαλιστικού στρατοπέδου. Αυτός ο στόχος ωστόσο είναι κοινό μυστικό ότι δεν μπορεί να επιτευχθεί παρά με αναβάθμιση της πολεμικής εμπλοκής της Δύσης σε τέτοια κλίμακα που θα φέρει την ανθρωπότητα στο όριο του πυρηνικού αφανισμού. Αφού όμως ένας νέος στόχος δεν μπορεί να περιγραφεί και να διακηρυχθεί, για τους λόγους που προαναφέραμε, εξακολουθεί να ισχύει και να διακηρύσσεται ο παλιός...

Ο Μπάιντεν και ο Τζόνσον (και τώρα οι αντικαταστάτες του) είναι οι υποβολείς στο αυτί του Ζελένσκι. Αυτοί γράφουν το κείμενο με το «σενάριο» που ο Ζελένσκι εκφωνεί επί σκηνής. Η ιμπεριαλιστική κλίκα του Ζελένσκι έχει ασφαλώς τα δικά της συμφέροντα και μάχεται γι' αυτά – δεν είναι απλά «τσιράκια» της Δύσης. Είναι όμως απελπιστικά εξαρτημένοι από τη δυτική «αλληλεγγύη». Μάλιστα, τόσο πιο εξαρτημένοι όσο ο πόλεμος συνεχίζεται, αφού ο αρχικός ενθουσιασμός εξαφανίζεται και η φθορά του πολέμου φέρνει τα μετάπτωση από τον ενθουσιασμό στην παθητικότητα και προκαλεί εντάσεις

Ο άλλος «υποβολέας», η Ευρωπαϊκή Ένωση, μοιάζει να μη συμφωνεί σε ουσιώδεις «λεπτομέρειες» του «σεναρίου». Μάλιστα, όσο πλησιάζει ο σκληρός χειμώνας της ενεργειακής ανεπάρκειας μοιάζει πολύ πιθανό να εμφανιστούν πολλές παραλλαγές του βασικού σεναρίου – που «οφείλει» να είναι βασικά «αλληλέγγυο». Ιδού η γερμανική παραλλαγή, διά στόματος της Γερμανίδας υπουργού Εξωτερικών κ. Μπέρμποκ που δήλωσε πρόσφατα

«Δεν γνωρίζουμε αν η Ουκρανία θα κερδίσει τον πόλεμο. Η πραγματικότητα είναι σκληρή»... Φαίνεται όμως ότι και στο ουκρανικό σύστημα εξουσίας υπάρχουν ρωγμές. Πέραν του ότι ο Ζελένσκι «κατατομεί» διαρκώς κεντρικά στελέχη του συστήματος εξουσίας και του στρατού, ο γενικός γραμματέας της ουκρανικής

προεδρίας δήλωσε στις 10 Αυγούστου ότι η Ουκρανία «πρέπει να τελειώσει τον πόλεμο με τη Ρωσία πριν έρθει ο χειμώνας» και συγκεκριμένα «περί τα τέλη του φθινοπώρου». Όποιος θέλει το πιστεύει ότι μέχρι τότε θα «ανακτηθεί» στρατιωτικά μέχρι και η Κριμαία... Ο Πούτιν πάντως μάλλον δεν θα ήθελε να χάσει την ευκαιρία να δει το πλήρες ανάπτυγμα των συνεπειών της ενεργειακής κρίσης στην Ευρώπη τον επερχόμενο χειμώνα...

Ποιος είναι τελικά το ζητούμενο; Ούτε η αυτοδιάθεση της Ουκρανίας ούτε η αυτοδιάθεση του Ντονμπάς και της Κριμαίας, αλλά η αναδιαπραγμάτευση των διεθνών συσχετισμών από τα αντιμαχόμενα ιμπεριαλιστικά στρατόπεδα με όλα τα μέσα, περιλαμβανόμενων και των πολεμικών. Όπως εύγλωττα δήλωσε ο υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας Σεργκέι Λαβρόφ μιλώντας στις 27 Αυγούστου στο 5ο Παγκόσμιο Φόρουμ Νέων Διπλωματών, βαδίζουμε στο τέλος της μονοκρατορίας των ΗΠΑ και στην ανάδυση ενός πολυπολικού κόσμου με πολλά και ισχυρά κέντρα εξουσίας. Ωστόσο, όποιος/α επενδύσει στην Κίνα και τη Ρωσία σαν δυνάμεις «εκδημοκρατισμού» των διεθνών σχέσεων, δεν θα ήταν λιγότερο αφελής από αυτόν/ήν που θα παρομοίαζε τον Ζελένσκι με τον Χο Τσι Μινχ...